

Aan de leden van de
Gemeenteraad

Datum: 21 oktober 2024
Onderwerp: Motie oproep ondersteuning Wolderwijs
Ons kenmerk:

Geachte heer, mevrouw,

Tijdens de raadsvergadering van 30 mei 2024 heeft uw raad de motie 'Dringende oproep tot ondersteuning Stichting Wolderwijs' aangenomen. In deze brief reageren wij graag op uw verzoek aan het college om, een lobby richting de provincie en het Rijk aan te gaan over de gevolgen van het nieuwe bekostigingsstelsel.

Op 25 juli 2024 heeft er een digitaal overleg plaatsgevonden met ambtenaren van het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap. In oktober hebben wij vanuit het ministerie de laatste antwoorden op een aantal van onze vragen gekregen. Daarom informeren wij u hierbij graag via deze brief. Bij het overleg waren aanwezig:

Ministerie van OCW:

- Teamleider onderwijskwaliteit, stichten en opheffen.
- Financieel beleidsadviseur

Gemeente De Wolden:

- Wethouder Mark Turksma
- Financieel adviseur gemeente De Wolden
- Beleidsadviseur onderwijs gemeente De Wolden.

Tijdens het overleg hebben de aanwezigen de huidige uitdagingen en ontwikkelingen binnen de onderwijssector besproken, waarbij speciale aandacht is besteed aan de financiering van kleine scholen in plattlandsgebieden. Daarnaast is vanuit het ministerie een verdere toelichting gegeven op onderwijsfinanciering. We gaan graag kort in op de belangrijkste onderwerpen die zijn besproken.

Belang van kleine scholen in gemeenschappen

Kleine scholen vervullen niet alleen een educatieve functie, maar spelen ook een cruciale rol in de sociale structuur van dorpsgemeenschappen. Het sluiten van scholen in plattlandsgebieden heeft vaak een veel grotere impact dan in stedelijke gebieden.

Financiële uitdagingen van kleine scholen

De nieuwe bekostigingsstructuur heeft financiële gevolgen voor onderwijsstichtingen en scholen. Daarnaast heeft het onderwijs te kampen met toenemende energielasten. Ook hebben kleine scholen in plattlandsgebieden, zoals gemeente De Wolden, te maken met dalende leerlingenaantallen. Minder financiële middelen zorgt vooral bij kleine scholen voor grote gevolgen. Zo is het voorbeeld genoemd dat sommige scholen gedwongen worden om van drie naar twee groepen te gaan, wat tot veel onrust in de lokale dorpen leidt.

Tegemoetkoming hoge energielasten

Er is in 2023 eenmalig een landelijke subsidieregeling geweest voor stijgende energiekosten. Scholen konden compensatie ontvangen wanneer de kosten voor energielasten boven een bepaald percentage van hun totale budget lagen. Wolderwijs heeft gebruikgemaakt van de subsidie ter compensatie van de gestegen energielasten. Er is een bedrag aangevraagd en (voorlopig) toegekend van €60.000,-.

Meer jaren onderhoudsplan

Scholen zijn verplicht om een reservering te doen voor het meer jaren onderhoudsplan (MJOP). Het MJOP is ervoor bedoeld dat scholen zowel financieel als planmatig goed zijn voorbereid op het toekomstige onderhoud van de schoolgebouwen voor een periode van vijf tot tien jaar.

Wolderwijs heeft in haar jaarstukken een reservering van €600.000,- gedaan voor meer jaren onderhoud. De planmatige basis in een MJOP ontbreekt nog. Door een financiële reserve te treffen voor onderhoud voldoet de school aan wettelijke verplichtingen en wordt er enigszins geanticipeerd op toekomstige kosten. Echter zonder een MJOP blijft er onzekerheid over de omvang van deze reservering en over de prioritering van de uit te voeren onderhoudswerkzaamheden.

Nieuwe bekostigingsstructuur

De bekostigingsstructuur voor het primair onderwijs is vereenvoudigd wat ervoor zorgt dat bekostiging duidelijker, eenvoudiger en voorspelbaarder wordt. De vereenvoudiging bevindt zich op dit moment in een overgangsfase waarin scholen tijdelijke compensaties ontvangen.

Er is nog steeds een kleine scholentoeslag beschikbaar voor scholen met minder dan 150 leerlingen. Deze financiering wordt op bestuursniveau uitbetaald, waarna het aan het onderwijsbestuur is om de middelen te verdelen. Scholen weten op basis van berekeningen welk deel van de toeslag ze kunnen verwachten.

Langetermijnvisie voor kleine scholen

Het huidige systeem houdt nog onvoldoende rekening met verschillen tussen scholen in steden en op het platteland. Het ministerie onderzoekt of er speciale regelingen nodig zijn om kleine plattelandsscholen te behouden.

Er komt een nieuw financieringssysteem dat beter aansluit bij de behoeften van deze scholen. Het ministerie wil kleine scholen zoveel mogelijk ondersteunen, met oog op hun maatschappelijke en educatieve waarde.

Verantwoordelijkheden en toezicht

Scholen zijn primair verantwoordelijk voor het beheren van hun budgetten en het waarborgen van de onderwijskwaliteit. Er is een inspectiesysteem dat toezicht houdt op de besteding van de middelen en de kwaliteit van het onderwijs. Hiervoor is de accountant de 1^e lijn, de Inspectie van het Onderwijs de 2^e lijn en daarna volgen de Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en de Raad van Toezicht. De gemeente heeft een beperkte rol in het toezicht op de inhoudelijke aspecten van onderwijs, tenzij er directe aanleiding is om in te grijpen.

Conclusie

Beide partijen hebben het gesprek als waardevol ervaren. Er is erkenning voor de financiële en sociale uitdagingen waarmee kleine scholen in

plattelandsgebieden worden geconfronteerd. Het ministerie werkt aan een nieuw bekostigingssysteem om deze scholen beter te ondersteunen. De wethouder blijft in gesprek met het ministerie om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen en mogelijke oplossingen voor de financiële uitdagingen van kleine scholen.

Wij gaan ervan uit dat wij u hiermee voldoende hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

Roelof Pieter Koning
gemeentesecretaris

Inge C.J. Nieuwenhuizen
burgemeester